

Sygn. akt. XXIV C 837/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział XXIV Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Paweł Pyzio

Protokolant: stażysta Agnieszka Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 października 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. W., M. W.

przeciwko Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I oddała powództwo;

II ustala, że koszty procesu ponoszą w całości powodowie solidarnie K. W. oraz M. W., pozostawiając szczegółowe wyliczenie tych kosztów referendarzowi sądowemu.

XXIV C 837/14

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym w dniu 23 lipca 2014 r. powodowie K. W. i M. W. wnieśli o zasądzenie od pozwanego Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty w wysokości (...) zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podali mi.in., że kwota dochodzona pozwem stanowi równowartość pobranych od powodów kwot przez Bank (...) w oparciu o zawarte w umowach kredytowych niedozwolone postanowienia umowne, które regulowały zasady indeksacji wysokości kredytów zaciągniętych przez powodów oraz wysokość rat spłaty w relacji do waluty obcej franka szwajcarskiego. Powodowie wskazali, iż postanowienia te mają charakter niedozwolonych klauzul, a ich abuzywność została stwierdzona wyrokiem Sądu Okręgowego w W., Wydziału Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 14 grudnia 2010 r. w sprawie o sygn. akt XVII AmC 426/09. Powodowie podnieśli, że skutkiem tego orzeczenia jest nie tylko zakaz stosowania powyższych klauzul przez bank, lecz również brak związania tymi klauzulami powodów - klientów banku i to już od chwili zawarcia przez nich umów kredytowych. Powodowie wskazali, że stosowanie przez bank klauzul indeksacyjnych w ramach umów kredytowych z powodami doprowadziło do pobierania od nich rat spłaty kredytu w wyższej kwocie niż tej, która była należna, gdyby nie stosowano klauzul indeksacyjnych. W konsekwencji pobieranie przez Bank rat spłaty kredytu w części przewyższającej wysokość rat należnych na skutek stosowania klauzul indeksacyjnych stanowi świadczenie nienależne, które Bank powinien zwrócić powodom.(k.2-19)

W dniu 15 października 2014 r. strona pozwana złożyła odpowiedź na pozew w którym wniosła o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu strona pozwana zakwestionowała powództwo zarówno co do zasady jak i wysokości. Wskazała, iż powodowie pomijają, że nie tylko wysokość zadłużenia przy kredycie indeksowanym wyrażana jest we frankach szwajcarskich, ale też wynagrodzenie klienta na rzecz banku (tj. oprocentowanie kredytu) odnoszone jest do ceny waluty (...) na rynku międzynarodowym (LIBOR). Strona pozwana podniosła, iż nawet gdyby przyjąć, że postanowienia umów kredytowych dotyczące stosowania kursu sprzedaży oraz kursu kupna dewiz z Tabeli Kursów Walut Obcych Banku w (...) S.A. mają charakter abuzywny, nie można uznać, iż umowy kredytowe zawarte przez powodów są umowami o kredyt złotowy (gdzie zadłużenie klienta wobec Banku i wysokość rat wyrażone jest w złotych). Strona pozwana wyjaśniła, iż cena kredytów (oprocentowanie) wyrażona jest w cenie waluty (...) na rynku międzynarodowym (poprzez odniesienie do stawki referencyjnej LIBOR 3M (...)). Nadto strona pozwana podniosła, iż powodowie pomijają, że w toku kontroli abstrakcyjnej sądy zakwestionowały wyłącznie brak wskazania we wzorcach sposobu ustalania kursów, a nie samą indeksację czy prawo banku do ustalania kursów. W tej sytuacji żądanie powodów sprowadzające się w istocie do zmiany istotnych postanowień umowy, jest sprzeczne z pro-wspólnotową wykładnią art. 385¹ k.c., gdyż prowadzi do zaburzenia równowagi pomiędzy prawami i obowiązkami stron na korzyść konsumenta, skutkując wzbogaceniem powodów względem Banku. Strona pozwana podniosła, iż Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich dokonał wykładni art. 6. Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. (art. 385¹ k.c. jest wyrazem implementacji art. 6 do polskiego porządku prawnego) i wskazał, iż przepis ten zmierza do zastąpienia ustanowionej w umowie formalnej równowagi między prawami i obowiązkami stron - równowagą rzeczywistą, pozwalającą na przywrócenie równości tych stron bez konieczności unieważnienia wszystkich umów zawierających nieuczciwe warunki. Nie ulega wątpliwości, że zgodnie z doktryną efektywności – implementacja dyrektywy do prawa polskiego w formie ustawy oznacza obowiązek takiej wykładni, która jest zgodna z dyrektywą, a jeżeli dyrektywa była poddana interpretacji (...) zgodnie z tą interpretacją – uchwałą SN z dnia 19 października 2010 r., III CZP 79/10, wyrok SN z dnia 24 marca 2011 r., I CSK 372.10. W ocenie strony pozwanej rozstrzygnięcie zgodnie z żądaniem pozwu prowadziłoby do skutku dalej idącego niż skutek, który zostałby wywołany – proponowanym w drugiej połowie 2013 r. przewalutowaniem kredytów inkasowych do (...) według kursu z dnia udzielenia kredytu, co zostało zresztą skrytykowane przez Komisję Nadzoru Finansowego. Nadto strona pozwana wskazała, iż rozstrzygnięcie zgodnie z żądaniem pozwu naruszałoby także zasady współżycia oraz zasadę równości wobec prawa, byłoby bowiem niesprawiedliwe wobec tych konsumentów, którzy zawarli droższy kredyt w polskich złotych, nieindeksowany kursem waluty obcej i ponoszą jego koszty.

W ocenie strony pozwanej postanowienia umów kredytowych wskazane przez powodów nie są abuzywne. Wskazała bowiem, iż wyrok na który powołują się powodowie wydany został w ramach kontroli abstrakcyjnej – ze względu na ograniczony do treści wzorca zakres kognicji sądu w postępowaniu dotyczącym kontroli abstrakcyjnej i nie ma charakteru prejudykatu w sprawie dotyczącej kontroli indywidualnej. W ramach kontroli indywidualnej bowiem Sąd uwzględnia także treść całej umowy obejmującej postanowienie będące przedmiotem oceny w ramach kontroli indywidualnej, okoliczności zawarcia umowy oraz umowy pozostające w związku z umową obejmującą kwestionowane postanowienie.

Dalej strona pozwana wskazała, iż postanowienia umów kredytowych upoważniające Bank do ustalania kursów walut w tabelach nie mają charakteru abuzywnego, gdyż nie naruszały rażąco, w chwili zawierania umów kredytowych, ani nie naruszają obecnie interesów powodów oraz dobrych obyczajów. Kursy wskazane w tabelach nie były ustalone wyłącznie na potrzeby wykonywania umów kredytu. Były to kursy obowiązujące w banku dla sprzedaży lub kupna (...). Były to więc kursy rynkowe, gdyż w przeciwnym razie oferta walutowa banku nie byłaby atrakcyjna.

Strona pozwana wskazała, iż sama indeksacja ani prawo Banku do ustalania kursów walut nie zostało zakwestionowane przez Sąd Apelacyjny, który wydał wyrok w sprawie kontroli abstrakcyjnej postanowień wzorca odpowiadających kwestionowanym postanowieniom umów kredytowych, a Sąd miał zastrzeżenia wyłącznie do braku wskazania we wzorcu sposobów ustalania kursów przez Bank. Powodowie natomiast domagają się aby Sąd ustalił, że umowy kredytowe nie są umowami o kredyt inkasowany do (...) i w konsekwencji tego ustalenia zasądził żadaną kwotę, pomijając że ich świadczenie wobec Banku na podstawie tych umów kredytowych (czyli oprocentowanie)

wyrażone jest w cenie (...) na rynku międzybankowym (poprzez odniesienie do stawki referencyjnej LIBOR 3M (...)). Różnica między LIBOR 3M i WIBOR 3M wynosiła w chwili zawierania umów ponad 3 %, obecnie wynosi zaś ok 2,4 %. Na marginesie strona pozwana wskazała, że taka konstrukcja pozwu oznacza, że powodowie dążą do tego, aby ich kredyty do końca umówionego okresu były uznane za kredyty z zadłużeniem w złotych z oprocentowaniem LIBOR 3M (...). W tym celu uchylają się od skutków oświadczeń woli wyrażonych w aneksie nr (...) do umowy kredytowej nr (...) i aneksie nr (...) do umowy kredytowej nr (...). Na koniec strona pozwana wskazała, iż ocena postanowień umów kredytowych uwzględniać powinna zmiany w prawach i obowiązkach stron umów kredytowych wywołane wejściem w życie ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo Bankowe oraz niektórych innych ustaw (tzw. ustawa spreadowa). Od wejścia w życie tej ustawy kredytobiorcom (którzy wcześniej zawarli umowy kredytowe o kredyt indeksowany lub denominowany w walucie innej niż krajowa) przysługuje wobec banków roszczenie o zobowiązanie banku do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie zasad ustalania kursów wymiany walut (w niniejszej sprawie strony dobrowolnie podpisały Aneks nr (...) do umowy kredytowej nr (...) i aneks nr (...) do umowy kredytowej nr (...) regulujący te zasady). Z art. 4 Ustawy spreadowej wynika, że w przypadku kredytów zaciągniętych przez kredytobiorcę przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ma ona zastosowanie w stosunku do tej części kredytu, która pozostała do spłacenia. Nadto ustawa spreadowa przyznała kredytobiorcom prawo spłaty kredytów indeksowanych wprost w walucie. Niezależnie od tego ustawowego uprawnienia, powodowie mieli taką możliwość już wcześniej jednak z niej nie skorzystali. W aneksie nr (...) do umowy kredytowej nr (...) i aneksie do umowy kredytowej nr (...) podjęli jednak decyzję, że będą dokonywali spłat w walucie i wskazali rachunek walutowy.(k.97-145)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 listopada 2005 r. K. W. i M. W. złożyli wniosek do Banku (...) S.A. z siedzibą w W. o udzielenie kredytu hipotecznego indeksowanego do franka szwajcarskiego (...) na zakup lokalu mieszkalnego na rynku wtórnym oraz na modernizację tego lokalu mieszkalnego. W celu wykazania zdolności kredytowej, powodowie przedstawili we wniosku informacje o zatrudnieniu i dochodach. (dowód: wniosek kredytowy – k. 148 – 150, wniosek kredytowy – k. 154 – 156, wniosek o zastosowanie warunków promocyjnych – k.152, wniosek kredytowy nr (...) z dnia 23 sierpnia 2006 r. – k. 154-156, zaświadczenie o zatrudnieniu i wysokości dochodów – k.161-162).

W związku z ubieganiem się przez powodów o kredyt indeksowany kursem waluty obcej (...), Bank zapoznał ich z „Informacją dla wnioskodawców ubiegających się o kredyt mieszkaniowy indeksowany kursem waluty obcej” dotyczącą kredytów walutowych, a w szczególności ryzyka kursowego. Bank w przedmiotowej informacji zaznaczył, że w przypadku kredytów walutowych kredytobiorca ponosi ryzyko kursowe, co oznacza, że zarówno rata kredytu jak i wysokość zadłużenia tytułem zaciągniętego kredytu – przeliczona na PLN - na dany dzień – podlega ciągłym wahaniom, w zależności od aktualnego kursu waluty. Bank podkreślił, iż rzeczywiste koszty obsługi długu mogą okazać się znacząca wyższe od wcześniej założonych. W informacji zawarta była również wzmianka, iż przed podjęciem ostatecznej decyzji o wyborze waluty kredytu Bank zachęca klientów do zapoznania się z aktualnymi prognozami dotyczącymi kursu danej waluty, sporządzanymi przez analityków finansowych, do zapoznania się z historycznymi danymi na temat zmian kursów walut (które w danym okresie mogą być korzystne dla klienta, a w innym okresie mogą być niekorzystne), a także do uważnego porównania wysokości miesięcznych rat w PLN i w walucie obcej. Nadto podniósł, iż po przeanalizowaniu w/w informacji każdy wnioskodawca wybiera walutę najkorzystniejszą dla siebie, umożliwiającą optymalną formę spłaty zadłużenia. Bank wskazał także, iż oferuje możliwość zmiany waluty kredytu, wielokrotnie w trakcie okresu spłaty – na PLN bezpłatnie. Załącznikiem do (...) dla wnioskodawców o ryzyku walutowym” była historia zmian kursu franka szwajcarskiego do złotego (...) / PLN). Kredytobiorcy złożyli pisemne oświadczenie, że zapoznali się z informacją dla wnioskodawców ubiegających się o kredyt mieszkaniowy indeksowany kursem waluty obcej. (dowód: informacja dla wnioskodawców wraz podpisami powodów – k. 164)

Bank sporządził również tzw. ”Parametry wejściowe symulacji” oceniając zdolność kredytową kredytobiorców dla postulowanych kwot, tak w polskich złotych jak i we franku szwajcarskim, a także przedstawiając porównanie, dla kredytu w polskiej walucie i we franku szwajcarskim, parametrów takich jak oprocentowanie i wysokość raty. (dowód: parametry wejściowe symulacji – k.166-167)

W dniu 12 grudnia 2005 r. Bank wydał pozytywną decyzję kredytową, na mocy której został przyznany powodom kredyt indeksowany do (...) z kwotą wypłaty w złotych równą (...) zł. W decyzji kredytowej wyszczególnione zostały warunki, od których spełnienia uzależnione zostało zawarcie umowy kredytowej z powodami oraz uruchomienie kredytu. W dniu 28 grudnia 2005 r. powodowie zawnieśli o podwyższenie kwoty kredytu. Wniosek kredytobiorców został pozytywnie rozpatrzony przez Bank, co skutkowało wydaniem w dniu 2 stycznia 2006 r. kolejnej pozytywnej decyzji kredytowej, na podstawie której pierwotnie wnioskowana kwota do wpłaty podniesiona została do (...) zł. (dowód: decyzje kredytowe – k.169-171)

W dniu 17 stycznia 2006 r. powodowie zawarli z Bankiem umowę kredytową nr (...) w ramach której bank udzielił powodom kredytu hipotecznego w wysokości (...) zł indeksowanego kursem (...) na zakup mieszkania na rynku wtórnym, modernizację i renowację mieszkania. Przedmiotem kredytowania była nieruchomość lokalowa o powierzchni 22m⁽²⁾ położona w W. przy ul. (...). Stosownie do § 1 przedmiotowej umowy, przed zawarciem umowy kredytobiorca otrzymał regulamin i zaakceptował warunki w nim zawarte. Zgodnie zaś z do § 1 pkt 2 kredytobiorca zobowiązał się do spłaty kredytu wraz z odsetkami oraz opłatami i prowizjami wynikającymi z umowy i aktualnego cennika. Załączniki do Umowy w postaci Regulaminu oraz Cennika (...)/Mille Pożyczka Hipoteczna stanowiły integralną część umowy. W § 2 ust. Umowy zawarte było postanowienie, iż kredyt jest indeksowany do (...), po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna (...) według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy. W § 4 pkt wskazano, że w przypadku zmiany waluty kredytu w okresie obowiązywania umowy, kredytobiorca poniesie koszty prowizji zgodnie z aktualnie obowiązującym Cennikiem (...) jednak nie wyższe niż 0,00% w przypadku zmiany waluty na PLN. Z § 11 Regulaminu wynikało ponadto, że Bank może na wniosek Kredytobiorcy przewalutować kredyt. W § 6 ustalono zasady zmiennego oprocentowania kredytu wskazując, iż oprocentowanie kredytu ulega zmianie w zależności od zmiany stopy referencyjnej LIBOR 3M (...). W § 7 umowy ustalono, iż kredytobiorca zobowiązuje się spłacić kwotę kredytu w (...) ustaloną zgodnie z § 2 w złotych polskich, z zastosowaniem kursu sprzedaży (...) obowiązującego w dniu płatności raty kredytu, zgodnie z (...) Banku (...) S.A. W § 8 pkt 4 Regulaminu wskazano, że w przypadku kredytu w walucie obcej Kredytobiorca może zastrzec w umowie kredytu, iż będzie pobierał ratę spłaty w walucie, do jakiej Kredyt jest indeksowany. (dowód: umowa kredytowa – k.23-26, regulamin kredytowania osób fizycznych – k.204-221, Cennik (...) 223-225)

Na mocy pełnomocnictwa z dnia 17 stycznia 2006 r., które stanowiło załącznik do ww. Umowy kredytowej, powodowie upoważnili pracowników Banku do wykonywania szeregu czynności, w tym do pobierania z rachunku bankowego Kredytobiorców środków pieniężnych z zaliczeniem ich na spłatę wymagalnych zobowiązań z tytułu kredytu, odsetek, prowizji i innych opłat w przypadku opóźnienia, względnie zwłoki ze spłatą tych zobowiązań w wysokości wynikającej z umowy kredytowej. W pełnomocnictwie powodowie oświadczyli „Wyrażamy zgodę, aby przy pobraniu środków pieniężnych z naszego Rachunku w Banku, Bank (...) S.A. stosował kurs/y zgodnie z obowiązującą w Banku (...) kursów Banku (...) S.A. w dniu pobrania środków pieniężnych z rachunku”.(dowód: pełnomocnictwo – k.227,oświadczenia – k.229, 232)

Również w dniu 17 stycznia 2006 r. powodowie złożyli w banku dyspozycję wypłaty środków z umowy kredytowej wskazując jako proponowaną datę wypłaty 1 lutego 2006 r. Tego też dnia doszło do wypłaty środków. Zadłużenie kredytobiorców wobec banku wyniosło w związku z tą wypłatą kwotę stanowiącą równowartość (...) CHF, co odpowiadało kwocie do wypłaty w wysokości (...) PLN indeksowanej kursem (...) wskazanym w Tabeli Kursów Walut obcych z dnia 1 lutego 2006 r. (dowód: dyspozycja wypłaty środków – k. 238, wyciąg z rachunku k. 47-53)

W dniu 23 sierpnia 2006 r. powodowie złożyli kolejny wniosek do banku o udzielenie kredytu hipotecznego walutowego (indeksowanego do (...)) na budowę domu metodą gospodarczą. (dowód: wniosek kredytowy – k.154-156)

Bank także dla tego kredytu sporządził tzw. „Parametry wyjściowe symulacji” oceniające zdolność kredytową kredytobiorców dla postulowanych kwot tak w polskich złotych, jak i we frankach szwajcarskich, a także

przedstawiając porównanie, dla kredytu w polskiej i szwajcarskiej walucie, parametrów takich jak oprocentowania i wysokość raty. (dowód: parametry wyjściowe symulacji – k.175-176).

W związku z ubieganiem się przez kredytobiorców o kredyt indeksowany kursem waluty obcej (...), Bank analogicznie jak w przypadku pierwszej umowy kredytowej zapoznał kredytobiorców z „Informacją dla wnioskodawców ubiegających się o produkty hipoteczne indeksowane kursem waluty obcej, opartej na zmiennej stopie procentowej”. Informacja ta zawierała pouczenie o ryzyku zmiany kursów walutowych oraz ryzyku zmiany stóp procentowych, a także prezentowała przykład wpływu zmiany stóp procentowych oraz kursu waluty na wysokość raty kredytu. Powodowie pisemnie oświadczyli, że zapoznali się z informacją, a ponadto że zrezygnowali z przedstawionej im oferty kredytu w PLN (dowód: informacja dla wnioskodawców ubiegających się o kredyt - k. 178)

W dniu 20 września 2006 r. Bank wydał decyzję w której przyznał powodom kredyt hipoteczny na budowę domu metodą gospodarczą zgodnie z wnioskiem kredytowym, indeksowany do (...) ze wskazaniem kwoty do wypłaty w złotych wynoszącej (...) zł. Łączna kwota do wypłaty, uwzględniająca wliczone w kredyt koszty, wyniosła (...) PLN. W decyzji kredytowej wyszczególnione zostały warunki od których spełnienia uzależnione zostało zawarcie umowy kredytowej z powodami o uruchomienie kredytu (decyzja kredytowa z dnia 20 września 2006 r dot. wniosku (...) – k. 180-181).

W dniu 18 października 2006 r. powodowie zawarli z bankiem umowę o kredyt hipoteczny nr KH/ (...). W ramach umowy kredytowej Bank udzielił powodom kredytu hipotecznego indeksowanego kursem (...) na budowę domu i poniesienie kosztów wliczonych w kredyt. Budowa miała być wykonywana na nieruchomości stanowiącej działkę gruntu o powierzchni 3.050 m², położonej w K. przy ul. (...). W § 2 ust 2 przedmiotowej umowy postanowiono, iż kredyt jest indeksowany do (...), po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna (...) według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy. Po uruchomieniu kredytu lub pierwszej transzy kredytu wypłacanego w transzach Bank wysłała do kredytobiorców pismo, informujące o wysokości pierwszej raty kredytu, kwocie kredytu w (...) oraz jego równowartości w PLN zgodnie z kursem (...) według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu/ transzy, przy czym zamiany kursów walut mają wpływ na wysokość kwoty zaciągniętego kredytu oraz raty kapitałowo odsetkowej. W § 7 ust. 1 analogicznie jak w przypadku pierwszej umowy zawartej przez powodów ustalono, iż kredytobiorca zobowiązuje się spłacić kwotę kredytu w (...) ustaloną zgodnie z § 2 w złotych polskich, z zastosowaniem kursu sprzedaży (...) obowiązującego w dniu płatności raty kredytu, zgodnie z (...) Banku (...) S.A. W umowie wskazano ponadto, że oprocentowanie wynosi 2.8108 % w stosunku rocznym, co stanowi stopę sumy referencyjnej LIBOR 3M ((...)) obowiązującej w dniu sporządzania umowy oraz marży w wysokości 1.00 p.p., stałej w całym okresie kredytowania (§ 6 pkt 3 umowy kredytowej). Wskazano również, że oprocentowanie kredytu ulega zmianie w zależności od stopy referencyjnej LIBOR 3M ((...)). W umowie tej znalazły się również analogiczne do treści wcześniej zawartej przez powodów umowy kredytowej nr 1 postanowienia dotyczące Regulaminu i Cennika. Do umowy załączono pełnomocnictwo uprawniające bank do czynności obejmujących zakres analogiczny do pełnomocnictwa załączonego do jako pierwszej zawartej przez powodów umowy z bankiem. (umowa – k. 29-33, regulamin kredytowania – k. 204-221, cennik – 223-225, pełnomocnictwo – k. 234, oświadczenie - k. 236).

Środki z umowy kredytowej zostały uruchomione w czterech transzach: dnia 3 listopada 2006 r. (przy kursie PLN/ (...) 2.3730), 6 lutego 2007 r. (przy kursie PLN/ (...) 2. (...)), 17 lipca 2007 r. (przy kursie PLN/ (...) 2.2084) oraz (po zawarciu aneksu nr (...)) w dniu 15 stycznia 2008 r. (przy kursie PLN/ (...) 2. (...)). (dowód: dyspozycje wypłaty środków 274-277)

Powodowie wiedzieli w jaki sposób ustalana jest rata spłaty kredytu oraz aktualna wysokość niespłaconego kredytu. Byli poinformowani o ryzyku istniejącym w kredytach walutowych. (dowód: zeznania świadka M. N. k. 382-383, I. R. k. 383-384, zeznania powodów k. 771-773).

Dnia 27 grudnia 2007 r. M. W. i K. W. zawarli z Bankiem (...) aneks nr (...) do umowy kredytowej nr (...), którym kwotę zadłużenia podwyższono we franku szwajcarskim o równowartość kwoty (...) zł. Zgodnie z dyspozycją powodów

z dnia 9 stycznia 2008 r. środki z aneksu zostały wypłacone w dniu 15 stycznia 2008 r. (dowód: aneks do umowy o kredyt hipoteczny – k. 189-190)

Zawarcie umowy kredytu indeksowanego gwarantuje klientowi, że bank udostępni mu kwotę w złotych w wysokości zgodnej z wnioskiem tj. niezależnie od zmiany kursu pomiędzy zawarciem umowy a wypłatą środków. W dacie zawarcia obu umów kredytowych przez powodów kredyt indeksowany podlegał oprocentowaniu obliczanemu w oparciu o stopę referencyjną LIBOR 3M (...) (L. I. R.), która była znacznie niższa niż stopa referencyjna WIBOR 3M (W. I. R.) właściwa dla kredytów w złotych polskich. Już po zawarciu przez powodów drugiej z umów kredytowych sytuacja na międzynarodowym rynku walutowym, uległa zmianie na skutek wydarzeń niezależnych od obu stron sporu, co spowodowało wzrost kursu franka szwajcarskiego wobec polskiego złotego a w efekcie wzrost rat kredytów udzielonych w (...). (okoliczność bezsporna, dowód: zeznania M. N. k. 382-383, I. R. k. 383-384 K. M. k.380-382)

Zarządzeniem z dnia 17 sierpnia 2011 r. nr ZA/44/11 Prezes Zarządu Banku (...) S.A. zmienił treść regulaminu. Zmiany dotyczyły m.in. zakwestionowanych przez Sąd w toku kontroli abstrakcyjnej klauzul (w tym § 8 ust. 3 regulaminu określającego zasady ustalania kursu sprzedaży (...). Regulamin wchodził w życie 1 października 2011 r. (dowód: zarządzenie Prezesa Zarządu Banku (...) wraz z wzorcową korespondencją do klienta k. 250-251)

W dniu 10 czerwca 2013 r. strony zawarły Aneks nr (...) r. do pierwszej zawartej przez powodów umowy kredytowej. Na jego mocy strony ustaliły, że „kurs wymiany walut obcych, na podstawie którego przeliczane są na polskie złote zobowiązania Kredytobiorcy wyrażone w walucie obcej, podawany jest w Tabeli Kursów Walut Obcych Banku. Podstawą do ustalenia kursów kupna i sprzedaży walut obcych jest kurs bazowy, stanowiący średnią arytmetyczną z ofert kupna i ofert sprzedaży tej waluty oferowanych przez profesjonalnych uczestników rynku walutowego i podanych na stronie R. w chwili tworzenia Tabeli Kursów Walut Obcych. Wartości kursu kupna oraz wartości kursu sprzedaży z Tabel Kursów Walut Obcych mogą odbiegać od kursu bazowego o nie więcej niż 10 %. Tabela Kursów Walut Obcych jest tworzona przynajmniej raz dziennie każdego dnia roboczego, Pierwsza Tabela Kursów Walut Obcych Tworzona jest pomiędzy godziną 8:00 a 10:00 danego dnia, Tabela Kursów Walut publikowana jest każdorazowo na stronie www.bankmillennium.pl. W przypadku, gdy Tabela Kursów Walut Obcych tworzona jest w danym dniu, co najmniej dwukrotnie do ustalenia wysokości zobowiązania wyrażonego w walucie obcej przyjmowany jest kurs sprzedaży dewiz dla danej waluty najkorzystniejszy dla kredytobiorcy spośród kursów sprzedaży dewiz obowiązujący w Banku w dniu przeliczenia zobowiązania na polskie złote. W przypadku wcześniejszej częściowej spłaty kredytu będzie to najkorzystniejszy kurs sprzedaży dewiz spośród kursów obowiązujących w Banku danego dnia do chwili złożenia dyspozycji wcześniejszej częściowej spłaty. Zgodnie ze zmienionym § 7 umowy kredytobiorca zobowiązany jest spłacić kwotę kredytu w walucie, do której kredyt jest indeksowany lub denominowany. W przypadku przedterminowej całkowitej lub częściowej spłaty kredytu, spłata nastąpi w walucie, do której kredyt jest indeksowany lub denominowany”. Nadto w aneksie nr (...) wskazano rachunek walutowy służący do gromadzenia środków przeznaczonych na spłatę kredytu, a w odniesieniu do tego rachunku, kredytobiorca udzielił pełnomocnictwa do pobierania w jego imieniu środków pieniężnych z zaliczeniem na ich spłatę wymagalnych zobowiązań kredytobiorcy z tytułu kredytu bez wymogu otrzymania oddzielnej dyspozycji . W dniu 10 czerwca 2013 r. strony zawarły aneks nr (...) do drugiej zawartej przez nich umowy kredytowej wprowadzający analogiczne zmiany jak aneks nr (...) r. (dowód: aneks nr (...) – k. 27-28, aneks nr (...) – k. 34).

W skierowanym do banku piśmie z dnia 11 maja 2014 r. powodowie, powołując się na art. 84 §1 k.c., oświadczyli, że uchylają się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu w dniu 10 czerwca 2013 r. w aneksie nr (...) do umowy kredytowej nr (...) oraz Aneksie nr (...) do umowy kredytowej nr (...). Powodowie wskazali, że pozostawali w błędzie co do charakteru klauzul indeksacyjnych, z uwagi na brak wiedzy, że klauzule indeksacyjne zawarte w umowach kredytowych stanowią niedozwolone postanowienia umowne. (dowód: pismo powodów – k. 54-56).

W odpowiedzi na otrzymane zgłoszenie dotyczące Umowy kredytowej nr (...), Bank poinformował kredytobiorców, że nie zgadza się z przedstawioną przez nich w ww. piśmie argumentacją, a także że uważa ww. aneksy za ważne. (dowód: pismo strony pozwanej - k. 59)

Od 2013 r. powodowie uiszczają raty kredytu osobiście, bez pośrednictwa pozwanego, wpłacając do banku raty kredytu we frankach szwajcarskich. (dowód: zeznania powódki k. 771-773)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w aktach sprawy dokumenty, których prawdziwość nie była kwestionowana przez strony i których wiarygodność nie budziła wątpliwości

Sąd oparł się również na zeznaniach świadków K. M. (k.380-382), M. N. (k.382-383), I. R. (k.383-384). Zeznania świadków w całości zasługiwały na wiarę były bowiem logiczne, spójne, wzajemnie się uzupełniały i znalazły potwierdzenie w pozostałych zebranych w sprawie dowodach.

Na wiarę w całości zasługiwały również zeznania powodów: K. W. (k.771-773) i M. W. (k.773). Wskazać należy, że powód wskazał, że nie rozumiał dokładnie od czego będzie zależała wysokość rat, ale takie stwierdzenie nie podlega ocenie Sądu w kategoriach wiarygodności. Jednakże takie zeznania powodowa nie kwestionują okoliczności ustalonych w stanie faktycznym, w tym udzielania M. W. i K. W. przez bank informacji odnośnie ryzyka kredytowego i obliczania wysokości rat i kapitału udzielanych im kredytów.

W odniesieniu do przedłożonych przez strony ekspertyz wskazać należy, że nie zostały one sporządzone przez biegłych sądowych na skutek postanowienia tut. Sądu, a zatem jako dokument prywatny stanowią jedynie dowód tego, że osoby które je sporządziły złożyły oświadczenie o wskazanej w ekspertyzach treści.

Sąd oddalił pozostałe wnioski dowodowe stron, w tym zgłoszone przez pozwanego wnioski o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego i dowody ze złożonych nagrań albowiem w ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy był wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy, a okoliczności na które miały zostać powołane przedmiotowe dowody nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Sąd zważył, co następuje.

W realiach niniejszej sprawy powodowie dochodzili od Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty (...) zł stanowiącej sumę kwot nienależnie pobranych ich zdaniem z tytułu rat kapitałowo odsetkowych w ramach dwóch zawartych z pozwanym bankiem umów kredytowych, wyliczoną od dnia uruchomienia kredytów do dnia wniesienia powództwa w niniejszej sprawie. Jako podstawę swoich roszczeń wskazali art. 410 §1 i §2 k.c. w zw. z art. 405 k.c.

Bezspornym w sprawie był fakt zawarcia przez K. W. i M. W. z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. dwóch umów kredytowych tj. w dniu 17 stycznia 2006 r. umowy o (...) nr KH/ (...) na kwotę kredytu (...) zł oraz w dniu 18 października 2006r. umowy o kredyt hipoteczny nr KH/ (...) na kwotę kredytu (...) zł, która została następnie Aneksem nr (...) z 13 grudnia 2007 r. podwyższona do łącznej kwoty (...) zł

W ww. umowach strony ustaliły, że „kredyt jest indeksowany do (...), po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna (...) według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy” (§2 umów). Powodowie zobowiązali się na mocy §7 umów do spłaty kwoty kredytu w (...) ustalonej zgodnie z §2 w złotych polskich z zastosowaniem kursu sprzedaży (...) obowiązującego w dniu płatności raty kredytu, zgodnie z (...) Banku (...) S.A.

Jako podstawę swoich roszczeń K. W. i M. W. wskazywali fakt nieskuteczności postanowień dotyczących odesłań w zakresie rat spłaty kredytu do kursów obowiązujących w banku tj. abuzywności dwóch postanowień umów kredytowych zawartych z pozwanym bankiem, a co za tym idzie w ocenie strony powodowej uznanie klauzul indeksacyjnych za abuzywne skutkuje przyjęciem, że kredyty które zostały im udzielone przez pozwany bank są od początku kredytami złotowymi z klauzulami waloryzacyjnymi, oprocentowanymi według stawki LIBOR 3M (...). Konieczne w sprawie stało się zatem zbadanie, czy kwestionowane przez powodów postanowienia zawartych umów kredytowych miały charakter abuzywny, determinowało to bowiem dalsze rozstrzygnięcie niniejszej sprawy.

Podkreślenia wymaga, że w stosunku do wzorców umowy stosowanych przez pozwany bank w dniu 14 grudnia 2010 r. Sąd Okręgowy w Warszawie -Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie XVII AmC 426/09 wydał wyrok w którym uznał za niedozwolone klauzule i zakazał pozwanemu wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowień wzorca umowy o treści m.in. „Kredyt jest indeksowany do (...) /USD/EUR, po przeliczeniu wypłacanej kwoty zgodnie z kursem kupna (...) /USD/EUR według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w banku (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy (§ 2 ust 2 Umowy o kredyt hipoteczny).”; W przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej kwota raty spłaty obliczona jest według kursu sprzedaży dewiz, obowiązującego w Banku na podstawie obowiązującej w Banku (...) z dnia spłaty.” (§ 8 ust 3 Regulaminu kredytowania osób fizycznych w ramach usług bankowości hipotecznej). Przedmiotowy wyrok został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 21 października 2011 r. wydanym w sprawie VI ACa 420/11. Sąd Apelacyjny podziela argumentację Sądu Okręgowego wskazując, że tak określone klauzule są abuzywne albowiem dotyczą dowolnego i nie poddającego się weryfikacji kryterium ustalania kursów kupna i sprzedaży walut obcych, stanowiących narzędzie indeksacji kredytu i rat jego spłaty, wpływając na wysokość własnych korzyści finansowych i generując dla kredytobiorcy dodatkowe i nieprzewidywalne co do wysokości koszty kredytu.

Wskazać należy, że chociaż treść jednej z klauzul uznanych za abuzywne została wprost zawarta w umowach kredytowych pomiędzy powodami a bankiem, to stwierdzenie to automatycznie nie przesądza o bezskuteczności tychże postanowień. W tym zakresie przytoczenia wymaga stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z 23 października 2013 r. wydanym w sprawie o sygn. akt IV CSK 142/13 (Legalis nr 739733) zgodnie z którym sam fakt uznania za abuzywną nie powoduje wyłączenia danej klauzuli z obrotu ale winien skutkować w każdym przypadku zarzutu w indywidualnym układzie faktycznym. Innymi słowy, nawet w sytuacji, gdy umowa zawiera postanowienie, które jest uznane za niedozwolone, to w sposób automatyczny nie prowadzi to do uznania, że jest ono niedozwolone w konkretnej umowie z konsumentem. Każdorazowo, bowiem należy ocenić czy spełnione zostały przesłanki przewidziane w art. 385¹ § 1 k.c.

Zgodnie bowiem z art. 385¹k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§1.). Nadto jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§2.). Niezgodnione indywidualnie są natomiast te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3.). Przy czym ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4.).

Poza sporem w przedmiotowej sprawie było to, że powodowie mieli status konsumentów zawierając umowy kredytowe. Nie budziło to także wątpliwości Sądu.

Dokonując oceny czy konkretne kwestionowane postanowienia były przedmiotem indywidualnych uzgodnień między bankiem a powodami należy mieć na uwadze, o czym była mowa powyżej, że ustawodawca wprowadził „domniemanie” braku indywidualnych uzgodnień postanowień umowy w przypadku gdy postanowienie umowy zostało zaczerpnięte ze wzorca umowy. Wzorce umowne są definiowane jako wszelkie klauzule umowne opracowane jednostronnie przez podmioty, które mają zawrzeć wiele umów na identycznych warunkach kontraktowych. Przerzucenie ciężaru dowodu oznacza, że to przedsiębiorca – w niniejszej sprawie to bank (...) S.A. – będzie musiał wykazać, że pomimo posłużenia się klauzulą standardową- to postanowienie umowne zostało uzgodnione z konsumentem. (tak SA w Szczecinie w wyroku z 14 maja 2015 roku, sygn. akt I ACa 16/15, Legalis nr 1285021)

Nie ulega wątpliwości, że przedmiotem umów zawartych z K. W. i M. W. jako konsumentami był oferowany przez pozwaną kredyt, stanowiący jej „gotowy produkt”, co oznacza, że pozwana opierała się na gotowym wzorcu umownym. W tej sytuacji to na pozwanym banku spoczywał obowiązek wykazania, że postanowienia dotyczące

odesłania do Tabeli Kursów Walut Obcych były przedmiotem uzgodnień pomiędzy stronami, co jednakże nie zostało w toku postępowania udowodnione przez bank. W ocenie Sądu Bank (...) S.A. tak redagując kwestionowane przez stronę powodową postanowienia przyznał sobie prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu waloryzowanego kursem (...) poprzez wyznaczanie w tabelach kursowych kursu sprzedaży franka szwajcarskiego oraz wartości spreadu walutowego, stanowiącego różnicę pomiędzy kursem sprzedaży a kursem zakupu waluty obcej. Przedmiotowe postanowienie przyznaje bowiem bankowi uprawnienie do określania wysokości kursu sprzedaży i kupna franka szwajcarskiego bez jakichkolwiek wytycznych, ram czy ograniczeń. Daje to pozwanemu dowolność w zakresie wyboru kryteriów ustalania kursu (...) w Tabeli Kursów Walut Obcych, a co za tym idzie kształtowania wysokości zobowiązań klientów, których kredyty waloryzowane są kursem (...). Umowy kredytowe zawarte przez powodów nie precyzują w jaki sposób dochodzi bowiem do ustalenia kursu wymiany walut wskazanego w przedmiotowej tabeli. Wymogu precyzyjności i jasności nie spełnia odwołanie w treści umów do Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w banku w dniu uruchomienia kredytu. Wprowadzenie klauzul w takim brzmieniu jest działaniem wbrew dobrym obyczajom, albowiem przeliczenie wartości zadłużenia powodów na (...) dokonane zostało według kursu dowolnie ustalonego przez bank. Wskazać należy, że postanowienie umowy dotyczące sposobu ustalania kwoty kredytu poprzez odesłanie to Tabeli Kursów Walut Obcych nie stanowi również głównego postanowienia umowy i nie dotyczy głównych świadczeń stron umowy. Sąd stwierdził zatem, że abuzywna jest ta część klauzul, która odsyła w § 2 ust. 2 i § 7 ust. 1 obu umów kredytowych do arbitralnie ustalonego przez bank kursu (...).

W odniesieniu do tej części postanowień zostały bowiem zrealizowane przesłanki z art. 385¹ k.c., gdyż klauzule w tym zakresie są sprzeczne zarówno z dobrymi obyczajami jaki naruszają rażąco interesy powodów. Nie ma bowiem mowy o indywidualnych uzgodnieniach między stronami w tym zakresie, a powodowie nie mieli żadnego wpływu na treść tych postanowień. Sam bowiem fakt podpisania umowy, według przygotowanego odgórnie wzorca nie stanowi o indywidualnych uzgodnieniach, a pozwany nie wykazał, by ta część umów była objęta negocjacjami między stronami. Sąd podziela w tym zakresie argumentację wyrażoną w wyroku Sądu Okręgowy w Warszawie -Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 14 grudnia 2010 r. w sprawie XVII AmC 426/09 (Legalis nr 815926) oraz Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 21 października 2011 r. wydanego w sprawie VI ACa 420/11 (Legalis nr 414232).

W sprawie zabrakło niewątpliwie precyzyjnego jednoznacznego i zrozumiałego dla powodów określenia warunków ustalania kursów w Tabeli Kursów Walut Obcych. Powodowie nie mieli wpływu na treść powyższych zapisów, które wymuszały na nich zakup waluty po określonym według tabeli banku kursie, przy jednoczesnym braku określenia relacji tego kursu w stosunku do rynku walutowego.

Nie można równocześnie uznać by postanowienia zawarte w pozostałej części § 2 ust. 2 i § 7 ust. 1 umów stanowiły klauzule abuzywne. Indeksacja kredytu i zobowiązanie do spłaty kwoty kredytu przy zastosowaniu indeksacji (...) były bowiem wynikiem uzgodnień między stronami i już chociażby z tego powodu nie spełniają przesłanek o jakich mowa w art. 385¹ k.c.

Wskazać należy, że w dniu 26 sierpnia 2011 r. weszła w życie ustawa z 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy Prawo bankowe (Dz. U 2011, nr 165, poz. 984-dalej nowela).Idea wejścia w życie tej noweli, jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 19 marca 2015 r. wydanym w sprawie IV CSK 362/14 (Legalis nr 1213095) było utrzymanie funkcjonujących kredytów według nowych zasad poprzez wprowadzenie do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665- dalej prawo bankowe) m.in. art. 69 ust. 2 pkt. 4a, zgodnie z którym umowa kredytu powinna określać w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu. W myśl art. 4 noweli w przypadku kredytów lub pożyczek pieniężnych zaciągniętych przez kredytobiorcę lub pożyczkobiorcę przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ma zastosowanie art. 69 ust. 2 pkt 4a oraz art. 75b prawa bankowego, w stosunku do tych kredytów lub pożyczek pieniężnych, które nie zostały całkowicie spłacone - do tej części kredytu lub pożyczki, która pozostała do spłacenia. W tym zakresie bank dokonuje bezpłatnie stosownej zmiany umowy kredytowej lub umowy pożyczki. Sąd Najwyższy wskazał, że regulacja ta stanowiła narzędzie prawne pozwalające wyeliminować z obrotu postanowienia umowne zawierające niejasne reguły

przeliczenia należności kredytowych, w odniesieniu do umów zawartych, jak w niniejszej sprawie, przed wejściem w życie noweli, w części dotychczas niespłaconej. Przepis sam w sobie nie usuwał jednakże abuzywności klauzul, a stanowił jedynie normę, na podstawie której strony kredytów zostały zobowiązane do precyzyjnego określania w przypadku m.in. umów indeksowanych do walut obcych, szczegółowych zasad określania sposobu i terminów ustalania kursu wymiany walut. W realiach niniejszej sprawy strony 5 czerwca 2013 r. zawarły aneksy do umów kredytowych, które zgodnie z dyspozycją ww. artykułu określały zasady spłaty na przyszłość tj. co do części kredytu, która do tego czasu nie została jeszcze spłacona. Analiza przedmiotowych aneksów zostanie przeprowadzona w dalszej części uzasadnienia.

Problem dotyczy jednakże tych części kredytów, które zostały spłacone przez powodów do momentu podpisania aneksów albowiem ww. nowela nie obejmowała tej części spłat. W związku z powyższym aneksy nie sanowały skutków stwierdzonej wyżej abuzywności części postanowień umowy tj. nie dotyczyły umowy od początku jej zawarcia. Wskazać bowiem należy, że jak zostało wskazane wyżej kwestionowane przez powodów postanowienia są w części abuzywne, co skutkuje przyjęciem, iż są one bezskuteczne ex lege i ex tunc.

Powodowie wskazywali w niniejszej sprawie, że dochodzona przez nich kwota stanowi sumę pobieranych nienależnych świadczeń przez pozwany bank, na podstawie postanowień umowy uznanych za abuzywne w ramach rat odsetkowo – kredytowych. Zdaniem powodów, gdyby bank nie stosował niedozwolonych klauzul, nie doszłoby do ich pobrania.

Zgodnie z art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Natomiast w myśl art. 410 k.c. Przepisy artykułów poprzedzających stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego (§ 1), a świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia (§ 2).

Powodowie dokonując obliczenia kwoty którą uznają za nienależne świadczenie przyjmują, że kredyty udzielone im na podstawie zawartych z pozwanym umów kredytowych nie są indeksowane do (...) gdyż zasady ustalania przez bank kursów są postanowieniami abuzywnymi. Dlatego też uznają, że udzielone im kredyty były kredytami złotowymi tj. raty spłaty udzielonych kredytów powinny być ustalone w złotych i w tej walucie spłacane, a oprocentowanie kredytu wymagane do ustalenia przedmiotowej raty naliczane wg stawki (...) 3M właściwej dla kredytów indeksowanych do (...).

Podkreślenia wymaga jednakże, że wbrew twierdzeniom powodów przyjęcie, że kwestionowane postanowienia umów w zakresie ustalania kursów kupna i sprzedaży (...) według Tabeli Kursów Walut Obcych są abuzywne, a co za tym idzie są bezskuteczne z mocy prawa i ex tunc nie świadczy o tym, że udzielone powodom kredyty są kredytami złotowymi zawierającymi jedynie klauzule walutowe. W myśl art. 385¹ § 2 k.c. strony umowy pozostają bowiem związane umowami w pozostałym zakresie. Strony wiązały zatem pozostałe, nieabuzywne postanowienia umów kredytowych nr (...).

Wskazać w tym miejscu należy, że o charakterze prawnym umowy decyduje jej treść, a zwłaszcza rodzaj oświadczeń które strony złożyły w momencie jej zawarcia i na spełnienie jakich świadczeń wskazały. Zgodnie bowiem z art. 65 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje (§ 1.). W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu (§ 2.). Natomiast jak wynika z art. 354 k.c. dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom (§ 1.). W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel (§ 2.).

W związku z powyższym skutki uznania tych postanowień za abuzywne nie mogą prowadzić do „zmiany charakteru zobowiązania”. Umowy kredytowe przewidywały bowiem wprost, że zarówno wysokość udzielonego kredytu, jak i wysokość rat będzie indeksowana w stosunku do kursu (...) i to indeksowanie stanowi zasadniczą cechę tychże umów. Gdyby przyjąć twierdzenia powodów o złotowym charakterze umów kredytowych doszłoby do zmiany charakteru pierwotnego zobowiązania przewidującego indeksowanie zarówno kwoty udzielonego kredytu jak i wysokości raty. W związku z powyższym zdaniem Sądu, poprzez wyeliminowanie klauzul uznanych za abuzywne, nie doszło do zmiany charakteru umów kredytowych z indeksowanych na kredyty złotowe, albowiem stanowiłoby to zbyt daleko idąca ingerencję w treść umowy. Jak wynika zarówno z wniosku kredytowego dotyczącego obu kredytów, jak i bezpośrednio z treści umowy zgodnym zamiarem stron było zawarcie umowy o kredyt indeksowany w stosunku do (...). Także inne postanowienia umowne, mające wpływ na wysokość zobowiązań stron, były dostosowane do tego zasadniczego ustalenia poczynionego przez strony umów. Uznanie za uzasadnione stanowiska powodów skutkowałoby wyeliminowaniem ryzyka kursowego, które było jednakże objęte zamiarem stron w momencie podpisania umów kredytowych. Nie ulega wątpliwości, że klauzula zezwalająca bankowi na przeliczanie wypłaconej kwoty kredytu, jak i rat kredytu zgodnie z kursem kupna i sprzedaży przewidzianym w Tabeli Kursów Walut Obcych była bezskuteczna, a na jej miejsce nie wchodziły zgodnie z dyspozycją art. 385¹ §1 k.c. żadne inne przepisy. Jednakże nie można jednocześnie uznać że wobec eliminacji przedmiotowego wzorca doszło do zasadniczej zmiany treści umów. Nadal pozostawały one umowami o kredyt indeksowany do (...), a jedynie brak było normy która określałaby wysokość tej indeksacji. Eliminacja abuzywnej klauzuli nie prowadziła w niniejszej sprawie do zmiany prawnego charakteru stosunku obligacyjnego łączącego pozwanego z powodami. Wprawdzie wypłaty kredytu dokonano w PLN i raty pobierane były z konta powodów przez bank w PLN, ale nominal kapitału do spłaty na rachunkach określany był w (...), raty i wypłacona kwota kredytów były przeliczane na (...) a obecnie powodowie wpłacają raty bezpośrednio we frankach. szwajcarskich. Sama wypłata kredytu w złotych nie przesądza o tym, że jest to kredyt złotowy. Taka bowiem konstrukcja wynika z samej idei zawarcia umowy kredytu indeksowanego, który gwarantuje klientowi, że bank udostępni mu kwotę w złotych w wysokości wskazanej we wniosku tj. niezależnie od zmiany kursu pomiędzy zawarciem umowy a wypłatą środków.

Powodowie zatem niezasadnie domagają się zapłaty kwoty (...) zł obliczonej jako różnica między wysokością pobranych przez pozwanego bank rat kapitałowo–odsetkowych a wysokością rat które byłyby należne gdyby nie dokonano indeksacji w stosunku do (...) z zachowaniem oprocentowania opartego na stawce (...) 3M.

Podkreślenia wymaga, że powodów łączyły z pozwanym umowy kredytowe, a zatem roszczenie z tytułu nienależnego świadczenia, które mają bezpośredni związek z wykonaniem umów kredytowych, są nieuzasadnione. Na uwagę zasługuje w tym miejscu również okoliczność, że pozwany bank był upoważniony do momentu rozpoczęcia przez powodów samodzielnych spłat rat w (...) do pobierania bezpośrednio z konta powodów środków pieniężnych odpowiadających wysokości raty kredytu. W związku powyższym jeżeli wobec wyeliminowania niedozwolonych klauzul doszło do pobrania od powodów kwot większych niż należne to stanowi to uszczerbek w ich majątku, ale ponoszony w ramach odpowiedzialności kontraktowej pozwanego, która wynika z zawartych umów kredytu hipotecznego, a nie z tytułu nienależnego świadczenia jak wskazywali powodowie w pozwie. W myśl bowiem art. 471 k.c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W realiach niniejszej sprawy, w przypadku przyjęcia, że doszło do szkody poprzez pobranie od powodów kwot wyższych niż wynikałoby to z zawartych umów pozwany ponosiłby odpowiedzialność na mocy art. 471 k.c. albowiem nienależyte wykonanie zobowiązania byłoby następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność, skoro stosował niedozwolone klauzule umowne. Tak więc, w dochodzonym pozwem zakresie, roszczenie powodów oparte na instytucji bezpodstawnego wzbogacenia nie mogło być uwzględnione.

Wobec takiego określenia odpowiedzialności pozwanego, to powodowie winni wykazać jaki obowiązek pozwany bank naruszył poprzez pobieranie takich a nie innych kwot w ramach rat kapitałowo–odsetkowych. Powinni wykazać, że do czasu podpisania aneksów bank ustalał wysokość rat w zawyżonej wysokości co stanowiłoby ich szkodę

W tym zakresie zważyć należy, że wobec stwierdzonej abuzywności nieskuteczne było odesłanie w obu umowach kredytowych do kursu kupna i sprzedaży (...) ustalonego przez bank w Tabeli Kursów Walut Obcych, ale jednocześnie istotnym dla sprawy jest fakt, że na miejsce wyeliminowanych klauzul nie wchodziły inne uregulowania. Umowy wiązały natomiast w pozostałym zakresie, w tym zwłaszcza w części dotyczącej indeksowania kredytu i rat do (...). Koniecznym zatem do realizacji umowy było ustalenie jaki inny kurs należało zastosować by wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współzycia społecznego. Nadto nie ulega wątpliwości, że przy kredycie indeksowanym bank ponosi koszty tj. chodzi o akcję kredytową dotyczącą uzyskania odpowiedniego kapitału w (...). Dlatego też koniecznym przy wyliczeniach winno być uwzględnienie również marży banku, która stanowiłaby gwarantowane, minimalne wynagrodzenie w uczciwym, konsumenckim obrocie prawnym (tak też SN w wyroku z 14 maja 2015 r., II CSK 768/14, Legalis nr 1281601). Banki różnicując ceny uzyskują bowiem zysk na transakcjach walutowych, spread walutowy jest zatem zyskiem banku, a kosztem klienta. Powodowie natomiast, chociaż w tym zakresie to na nich ciążył prawny obowiązek, nie wykazali jaki inny kurs franka szwajcarskiego, przy założeniu chociażby minimalnego ale godziwego zysku banku należało zastosować. Wskazywali natomiast błędnie, że kredyt jest kredytem złotowym a należy do niego stosować oprocentowanie na bazie LIBOR 3M (...). Nie ulega wątpliwości Sądu, że takie przyjęcie było dla powodów opcją najkorzystniejsza, jednakże nie znajdowało ono oparcia w realiach sprawy, skoro jak zostało wykazane kredyt pozostawał w dalszym ciągu kredytem indeksowanym, a nie był kredytem złotowym.

Powodowie w złożonym wyliczeniu wskazywali na obliczenie nadpłaty poprzez przyjęcie że kredyt jest kredytem złotowym, oprocentowanym według LIBOR 3M (...) Jednakże tak przedstawione wyliczenia, wobec powyższych ustaleń nie są w sprawie miarodajne skoro umowy kredytowe w dalszym ciągu, mimo wyeliminowania klauzul abuzywnych, pozostawały umowami o kredyty indeksowane. W związku z powyższym powodowie dla wykazania nienależytego wykonania przez pozwanego umowy mogli jedynie przedstawić inny niż stosowany wobec nich przez pozwanego przy obliczaniu rat kapitałowo-odsetkowych kurs waluty. W sprawie bowiem należało w pierwszej kolejności ustalić jakie powinny być właściwe raty i wysokość początkowa kredytu po przeliczeniu na (...), ale obliczone w taki sposób by bank mógł uzyskać uczciwy zysk (tak też SN w wyroku z 14 maja 2015 r., II CSK 768/14, Legalis nr 1281601).

W tym zakresie wskazać należy, że w procesie cywilnym obowiązuje zasada kontrydiktoryjności i strony są zobowiązane do przedstawiania dowodów potwierdzających podnoszone okoliczności. Obowiązek przedstawiania dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

W myśl powyższych zasad to strona powodowa powinna udowodnić, że bank stosował zawyżone kursy (...), nieuzasadnione w stosunku do pojęcia uczciwego zysku do jakiego bank miał prawo i jaką szkodę odniosła w wyniku zastosowania kursów (...) ustalonych według Tabeli Kursów Walut Obcych, a nie odpowiedniego kursu uwzględniającego uczciwy zysk. Temu wymogowi powodowie nie sprostali.

W ocenie Sadu powodowie nie wykazali zatem, by ustalone przez bank raty były nieuzasadnione co do wysokości, przy uwzględnieniu kryterium tzw. uczciwego wynagrodzenia.

W sprawie bezspornym był również fakt podpisania przez powodów w dniu 5 czerwca 2013 r. aneksów nr (...) do ww. umów kredytowych dotyczących m.in. dodania w §2 umów kredytowych ustępu dotyczącego sposobu ustalania kursów kupna i sprzedaży zawartych w tabeli Kursów Walut Obcych Banku (...) przedmiotowymi aneksami zmieniono ust 1 § 7 umów poprzez wskazanie, że „Kredytobiorca zobowiązuje się spłacić kwotę kredytu w walucie, do której kredyt jest indeksowany lub denominowany. W przypadku przeterminowanej całkowitej lub częściowej spłaty kredytu, spłata nastąpi w walucie do której kredyt jest indeksowany lub denominowany”.

Powodowie w dniu 15 maja 2015 złożyli pozwanemu pismo w którym wskazali, że uchylają się od skutków prawnych oświadczeń woli w postaci ww. aneksów z uwagi na to, że zostały złożone przez nich pod wpływem błędu co do treści

czynności prawnej z uwagi na brak wiedzy, że klauzule indeksacyjne zawarte w umowach kredytowych stanowią niedozwolone postanowienia umowne.

W ocenie Sądu jednakże przedmiotowe oświadczenia były nieskuteczne.

W myśl art. 84 k.c. w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej (§ 1). Można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i ocenił sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny) (§ 2).

Wskazać należy, że w sprawie nie można mówić by powodowie zawierając aneksy działali pod wpływem błędu co do treści. Zawarte aneksy zmierzały bowiem (i do tego doprowadziły) do wyeliminowania abuzywności zapisów pierwotnych umów, nie może być więc mowy o tym, aby ta abuzywność zapisów pierwotnych umów mogła być podstawą do uchylenia się od skutków oświadczeń woli.

Zawarcie aneksów stanowiło realizację obowiązku nałożonego na bank na mocy noweli z 29 lipca 2011 r. Klauzule, które zostały wprowadzone do umów na podstawie aneksów nie stanowiły natomiast klauzul abuzywnych i spełniały wymogi o jakich mowa w art. 69 ust. 2 pkt. 4a Prawa bankowego.

Aneksy nie były również sprzeczne z prawem. Zgodnie z treścią art. 58. § 1 k.c. Czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (§ 2.). Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana (§ 3.)

W ocenie Sądu za pomocą aneksów bank nie wprowadził do umów regulacji sprzecznych z prawem, a co więcej aneksy te pozwoliły dostosować umowy zawarte z powodami, a zawierające klauzule abuzywne, do obowiązujących przepisów. Aneksy określały bowiem sposób indeksacji walutowej, co służyło interesom klientów, albowiem precyzowało sposób tworzenia Tabeli Kursów Walut Obcych, od której zależy wysokość rat spłacanych przez nich kredytów.

Mając na względzie, że powództwo zostało oddalone jako bezzasadne bezcelowym było rozważanie podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia część roszczeń, jak również zarzutu sprzeczności powództwa z zasadami współżycia społecznego i zasada równości wobec prawa.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając nimi w całości solidarnie powodów, jako stronę przegrywającą sprawę. Przy czym na podstawie art. 108 §1 k.p.c. Sąd pozostawił szczegółowe wyliczenia w tym zakresie referendarzowi sądowemu.

Z uwagi na powyższe, na podstawie powołanych przepisów, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.